

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 517/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Jurek, advokátska kancelária, s.r.o., Páričkova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresný súd Bratislava I) v konaní sp. zn. B1-19C/42/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-19C/42/2020. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznal jej primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka si prostredníctvom portálu obchodnej spoločnosti pelicantravel.com s. r. o. (ďalej len „žalovaný“) zakúpila služby súvisiace s leteckou prepravou osôb. Tieto služby sťažovateľke poskytnuté neboli napriek úhrade kúpnej ceny riadne a včas, a to z dôvodu v tom čase prijatých protipandemických opatrení v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19. Žalovaný sťažovateľke kúpnu cenu nevrátil, preto jej vznikla pohľadávka voči žalovanému.
3. Sťažovateľka podala 17. júna 2020 návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhala vrátenia kúpnej ceny vo výške 734,58 eur s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica návrhu na vydanie platobného rozkazu sťažovateľky vyhovel a 29. júna 2020 vydal platobný rozkaz,

ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke istinu vo výške 734,58 eur s príslušenstvom a náhradu trov konania.

4. Žalovaný podal proti platobnému rozkazu odpor, ktorý bol spolu s výzvou na vyjadrenie k odporu doručený sťažovateľke 17. júla 2020. Sťažovateľka v zákonnej lehote navrhla v konaní pokračovať na súde príslušnom na prejednanie veci. Dňa 3. augusta 2020 doručil Okresný súd Banská Bystrica sťažovateľke upovedomenie o postúpení veci Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“).

5. Okresný súd ostal nečinný, odkedy mu bola predmetná vec postúpená, a to až do 11. júna 2024, keď už mestský súd sťažovateľke doručil predvolanie na pojednávanie nariadené na 28. august 2024. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil pojednávanie až po takmer 4 rokoch od postúpenia veci.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že mestský súd v napadnutom konaní ani do dnešného dňa nerozhodol, pričom aktuálne napadnuté konanie trvá viac ako štyri roky, čím došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.

7. Sťažovateľka poukazuje na to, že podala sťažnosť na priedahy predsedníčke mestského súdu, ktorá túto sťažnosť posúdila ako opodstatnenú s poukazom na zaťaženosť súdneho oddelenia a organizačné zmeny.

8. Sťažovateľka namieta, že v prerokúvanej veci ide o spotrebiteľský spor, t. j. konanie so slabšou stranou, ktorému je súd povinný venovať zvýšenú pozornosť. V konaní ide o posúdenie bezdôvodného obohatenia, keď sťažovateľka zaplatila za službu, ktorá jej nebola dodaná. Predmetná vec nie je skutkovo ani právne zložitá, v týchto sporoch sa využíva právna úprava Občianskeho zákonníka a vykonávacích predpisov. Výklad a aplikácia týchto ustanovení je stabilizovaná v rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj metodiku zisťovania relevantného skutkového stavu. Sťažovateľka predložila súdu aj hmotnoprávne posúdenie veci.

9. V napadnutom konaní sťažovateľka a ani žalovaný nijako neprispeli k zbytočným priedahom. Sporové strany dosiaľ súdom stanovené lehoty dodržiavali.

10. V zmysle judikatúry ústavného súdu odkaz na vysoký počet nevybavených vecí nijako neospravedlňuje predlžovanie súdneho konania, a tým aj opakované porušovanie označených práv sťažovateľky.

11. Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje dlhodobým stavom právnej neistoty, majetkovou a nemajetkovou ujmom spôsobenou zníženou vymožitelnosťou jej nároku. Uvedená situácia má vplyv aj na psychický stav sťažovateľky, ktorá má oprávnené subjektívny pocit, že sa nevie domôcť spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

13. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

14. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti vecí sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

15. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala návrh na vydanie platobného rozkazu 17. júna 2020. Po vydaní platobného rozkazu a po podaní odporu žalovaným bola vec postúpená okresnému súdu 31. júla 2020. Následne bol okresný súd absolútne nečinný v rozsahu takmer 4 rokov, keď 11. júna 2024 nariadil pojednávanie na 28. august 2024. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka 7. augusta 2024 vzala žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu úhrady žalovanej sumy žalovaným. Mestský súd následne 8. augusta 2024 uznesením konanie zastavil a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

16. Ústavný súd pripúšťa, že súd prvej inštancie (mestský súd a pôvodne okresný súd) po postúpení veci Okresným súdom Banská Bystrica bol nečinný v rozsahu štyri roky, uvedené obdobie nečinnosti možno kvalifikovať ako zbytočný prietah v konaní. S prihliadnutím na všetky okolnosti veci však uvedené pochybenie súdu prvej inštancie nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľky.

17. Vo vzťahu k celkovej dĺžke napadnutého konania ústavný súd poukazuje na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy vecí nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66). Tento odkaz má svoju relevanciu aj v konaní o ústavnej sťažnosti

sťažovateľky, hoci došlo k prekročeniu najdlhšie vymedzeného prípustného časového limitu o nezanedbateľnú dobu (o jeden rok, pozn.).

18. Ústavný súd však zohľadnil do určitej miery aj procesnú aktivitu sťažovateľky, ktorá podala sťažnosť na prietahy predsedovi súdu bezprostredne len pred podaním ústavnej sťažnosti (4. júna 2024). Následne ústavný súd zohľadnil aj to, že predmetom napadnutého konania v spore s ochranou slabšej strany (spotrebiteľa) bolo zaplatenie peňažnej sumy, ktorá neprevyšovala dvojnásobok minimálnej mzdy v roku 2020, t. j. 1 060 eur (2×580 eur), išlo teda o bagateľnú sumu v zmysle § 422 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Uvedená skutočnosť mala nepochybne vplyv aj na mieru právnej neistoty prežívanej sťažovateľkou. Priebeh napadnutého konania nepochybne negatívne ovplyvnili aj objektívne okolnosti mimo dosahu súdu prvej inštancie – konanie pred súdom prvej inštancie spadá čiastočne do obdobia, keď boli účinné protipandemické opatrenia, ktoré významne sťažovali možnosť nariadiť pojednávanie. Napokon aj v ostatnom období realizovaná reorganizácia súdnictva (súdna mapa), ktorá v aktuálne prerokúvanej veci mala tiež svoj dosah (prechod veci na mestský súd), mala nepochybne negatívny vplyv na priebeh napadnutého konania. Ústavný súd tiež prihliadol aj na to, že v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti napadnuté konanie bolo zastavené vzhľadom na späťvzatie žaloby z dôvodu plnenia zo strany žalovaného, čo taktiež malo vplyv na eliminovanie stavu právnej neistoty sťažovateľky (hoci bez pričinenia mestského súdu, pozn.).

19. Vzhľadom na všetky tieto okolnosti veci dospel teda ústavný súd k záveru, že napriek špecifikovanej nečinnosti súdu prvej inštancie v rozsahu 4 rokov toto pochybenie nemalo ústavne relevantnú intenzitu.

20. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu